TASAVALLAN
PRESIDENTIN
KANSLIA

Lausunto

TPK/39/2026-TPK-2

5.2.2026

Eduskunnan hallintovaliokunta

Viite: Lausuntopyyntönne 6.2.2026 kokoukseen

TASAVALLAN PRESIDENTIN KANSLIAN LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON SISÄISEN TURVALLISUUDEN SELONTEOSTA (VNS 6/2025 VP)

Suomen ulkoinen turvallisuusympäristö on muuttunut perustavanlaatuisesti. Kuten selonteossa todetaan, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja maailman geopoliittinen murrosvaihe heijastuvat voimakkaasti myös Suomen sisäiseen turvallisuuteen ja heikentävät sen ennustettavuutta.

Sisäisen turvallisuuden viranomaiset ovat ensivaste monissa uhissa aina arkipäivän onnettomuuksista vakaviin turvallisuusuhkiin ja poikkeusoloihin, mutta niillä on keskeinen rooli myös monien ulkoisten uhkien torjunnassa.

Lisääntynyt hybridivaikuttaminen korostaa viranomaisten ja valtionjohdon kykyä ja edellytyksiä toimia kaikenlaisissa, vaikeastikin ennakoitavissa tilanteissa. Hybridivaikuttamiseen liittyy usein epäselvyyttä, joka voi koskea vaikuttamistoimien taustalla olevia toimijoita, toimien laajuutta, merkittävyyttä tai niiden tavoitteita. Siksi sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden toimijoiden on toimittava läheisessä yhteistyössä toiminnan luonteen selvittämiseksi ja asianmukaisen vasteen käynnistämiseksi. Hybridivaikuttamisen taustalla ovat ulkopuoliset valtiotoimijat, joten hybridivaikuttamisen torjuntaan liittyy aina ulkoinen ulottuvuus.

Sisäisen turvallisuudenkin kysymysten taustalla on usein laajempi kansainvälinen ulottuvuus, joka voi toteutua sääntelyn, normien tai muun yhteistyön kautta. Valtioiden rajat ylittävä kriittinen infrastruktuuri, kuten datakaapelit ja energiayhteydet, ovat esimerkkejä suojattavista kohteista, joihin liittyy läheinen kansainvälinen yhteistyö ja yhteiset intressit.

Euroopan komissio julkaisi keväällä 2025 tiedonannon EU:n sisäisen turvallisuuden strategiasta, jonka toimenpiteillä tuetaan jäsenvaltioita ja vahvistetaan EU:n sisäistä turvallisuutta tulevien vuosien aikana. Samoin vuonna 2025 unioni julkaisi varautumisunionistrategian, jonka avulla tuetaan kansallista varautumista ja parannetaan jäsenmaiden valmiuksia ehkäistä uusia uhkia. Unionin yhteisten toimintavälineiden ja toimintakyvyn vahvistaminen parantaa myös omaa turvallisuuttamme ja luo mahdollisuuksia hyötyä unionin rahoitusvälineistä.

Nato-jäsenyydellä on vaikutuksia myös sisäisen turvallisuuden toimijoiden työhön. Suomi hoitaa Naton isäntämaatuen (HNS) edellyttämät tehtävät, ja sisäisen turvallisuuden toimijat ovat tärkeä osa Nato-yhteistyöhön osallistuvaa viranomaiskuntaa. Isäntämaatuki on kokonaismaanpuolustuksen yhteensovittamisen keskeisiä ilmentymiä ja osaltaan kuvaa sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden leikkauspintoja.

Kansainvälinen yhteistyö tarjoaa mahdollisuuden myös Suomen soveltamien hyvien käytäntöjen esittelemiseen läheisille kumppanimaillemme. Kokonaisturvallisuuden mallimme monet elementit vahvistavat sisäistä turvallisuutta ja osa niistä voi olla sovellettavissa myös muissa maissa. Kumppanimaidemme sisäisen turvallisuuden vahvistaminen lisää myös omaa turvallisuuttamme.

Selonteko kuvaa sisäisen turvallisuuden uhkia ja niiden torjuntatoimenpiteitä laajasti, käsittäen muun muassa terrorismin ja informaatiovaikuttamisen. Nykypäivän uhille onkin ominaista, että niissä yhdistyy monia eri ilmiöitä ja välineitä, meidän omista hallinnollisista rajoistamme tai toimintakulttuuristamme välittämättä. Siksi esimerkiksi taloudellisen vaikuttamisen ja kybervaikuttamisen keinoja ja niihin liittyviä uhkia on syytä tarkastella myös sisäisen turvallisuuden kehyksessä.

Siviilivalmiuden ja väestönsuojelun merkitys tuodaan selonteossa perustellusti esille. Selonteko alleviivaa, että varautuminen lähtee liikkeelle yksilöistä, jotka yksin ja yhdessä luovat kriisinkestävyyttä koko yhteiskunnan laajuisesti.

Selonteon alleviivaamien laajojen muutosten myötä korostuu sisäisen turvallisuuden toimijoiden kyky ymmärtää ja seurata laajoja kansainvälisiä kehityskulkuja sekä ennakoida niiden vaikutuksia. Kansainvälisellä toimintaympäristöllä on suoria ja epäsuoria vaikutuksia sisäiseen turvallisuuteen. Esimerkiksi tukemme Ukrainalle on osa myös sisäistä turvallisuutta. Sen avulla pyrimme vaikuttamaan lähiympäristömme uhkien vähentämiseksi ja saamaan oppia toiminnasta nykypäivän kriisitilanteissa.

Rasmus Hindrén
Puolustuspoliittinen neuvonantaja